

25.5x30.16	2/3	4	עמוד	ישראל היום! - כותרת	04/11/2016	55785426-2
תנועת אום - 28150						

סערת ה"אקדה על השולחן"

פיצוץ בין העליון לשרת המשפטים סביב ביטול זכות הווטו של השופטים בוועדה למינוי שופטים • הנשיאה נאור: "הנחת ההצעה כעת היא 'הצבת אקדה על השולחן'" • לשכת שקד: "הדיונים יימשכו כסדרם" • השר בנט: "שהמחוקקים יחוקקו, השרים ימשלו והשופטים ישפטו" • השר לוין: "מכתב מזעזע ובוטא; הנשיאה מנסה להטיל אימה על שרת המשפטים, על הממשלה ועל הכנסת" • באופוזיציה גיבו את נאור: "מול דורסנות צריך צעדים חריגים"

ההגון וההוגן כדי להנציח את שלטונו". עמיתתו לסיעה ושרת המשפטים לשעבר ציפי לבני אמרה: "מול כוחנות הרסנית צריך צעדים חריגים. הניסיון להטיל לחץ על שופטי העליון לא היה צריך לבוא לעולם. שמירה על בית המשפט זה לא רק אינטרס של שופטים, אלא קודם כל אינטרס של הציבור".

האופוזיציה נגד שקד

יו"ר הוועדה לביקורת המדינה ח"כ קארין אלהרר (יש עתיד) אמרה: "ממשלת ישראל ממשכה לעסוק בריסוק סמלי הדמוקרטיה ובפגיי עה בשומרי הסף שלנו. בית המשפט העליון הוא שומר הסף של מדינת ישראל, שמגן על אורחי המדינה מפני הממשלה ההרסנית הזו ומניייתה לעשות באזרחים ככל העו" לה על רוחה. הניסיון למנוע משופטי העליון להשתמש בזכות הווטו ובכך לסרס את עמדתם הוא הדרך האלימה של הממשלה לפגוע בהפרדת הרשויות ולהשליט סדר חדש כאן. אני רוצה לחזק את ידה של הנשיאה נאור ושאר שופטי עליון במאבק החשוב הזה ולהבהיר שאנחנו לא נאפשר את זה ונילחם בזה בכל הכוח".

יו"ר מרצ זהבה גלאון הניחה הצעת חוק המחייבת ייצוג מאוזן בין הקואליציה לאופוזיציה בוועדה למינוי

העליון, אשר ממנו עולה כי לראייתה בית המשפט איננו שייך למדינה אלא עומד מע" ליה כאילו היא נחלתו הפרטי" אמר, "הנשיאה מנסה להטיל אימה על שרת המשפטים, על הממשלה ועל הכ" נסת, תוך שימוש בכלי פסול של חרמות, שבו משתמשים אויבינו כאשר הם מנסים לכפות עלינו מהלכים הפורגעים במדינת ישראל וכ" חוסנה. החלטת נשיאת בית המשפט עליון להחרים את ההתייעצויות בעניין הליכי מינוי השופטים היא הורמ" נות לבצע את השינוי הנדרש בהר" כב הוועדה, באופן שיוציא ממנה את השופטים החברים בה והמכתבים את המינויים בשיטת 'חבר מביא חבר', ללא שקיפות ובאופן שנוגד את ערכי היסוד של הדמוקרטיה".

באופוזיציה התייצבו להגנת בית המשפט. "ה-D9 מוליד את האקדה שיורה את הכרור שמוכיל לעצרת וזה קיצור תולדות ההתלהמות, ההסתה וכרסום יסודות הדמוקרטיה", אמר יו"ר האופוזיציה ח"כ יצחק הרצוג, "נתניהו וחייליו בכנסת מובילים סוג של הפיכה לטיהור מערכות המשפט, התקשורת, הביקורת וסדרי המשטר הדמוקרטי

שני הסעיפים הדרמטיים ממכתב הנשיאה נאור

בלשכת השרה שקד רחו את הדברים ומסרו: "ישיבות הוועדה לבחירת שופטים יימשכו כסדרן. בימים הקרובים תפורסם רשימת המועמדים לבית המשפט העליון". אבל המכתב של נאור יצר סערה פרי ליטית. יו"ר הבית היהודי, השר נפתלי בנט, גיבה את עמיתתו לסיעה ואמר: "הגיע הזמן שהמחוקקים יחוקקו, השרים ימשלו והשופטים ישפטו".

"חבר מביא חבר"

השר יריב לוין מהליכוד היה חריף יותר. "אי אפשר שלא להודיע מכתבה הבוטה של נשיאת ביהמ"ש

'כללי המשחק' הקונסטיטוציוניים ישונו כך שניתן יהיה למנות ברוב רגיל".

על דעת שופטי העליון הצהירה הנשיאה נאור כי בעקבות המהלך היא מפסיקה את המגעים שהיו לאחרונה עם השרה בניסיון למצוא הסכמות למינויים המתוכננים. "מצב דברים זה אינו מאפשר לנו, שופטי בית המשפט העליון החברים בוועדה לבחירת שופטים, להימשך עימך במהלך של התייעצויות וניסיון מו"קדם להגיע להסכמות", כתבה, "לא ניתן לפעול בדרך זו שעה שכללי ההכרעה עשויים להשתנות תוך כדי תנועה".

עם זאת, הרגישה השופטת נאור במפורש: "אין אנו מבקשים להתערב בהליכי החקיקה של הכנסת, אף שיש בהם ניסיון לשנות את כללי המשחק תוך כדי המהלכים עצמם (הכוונה היא למינויים הקרובים)... אולם ברור שכשם שהרשות המחוקקת פועלת בכל דבר ועניין כהגנתה, אף אנו - השופטים החברים בוועדה לבחירת שופטים - נפעל כל אחד לפי שיקול דעתו, והכל כמובן תוך כיבוד החוק".

יאיר אלטמן, גדעון אלון, מתי טוכפלד ושלמה צזנה

זו בהחלט לא היתה המערכה הראשונה במאבק בין שרת המשפטים איילת שקד לבין בית המדי שפט העליון, אבל במערכה אתמול הופיע גם האקדה, ואם לצטט את נשיאת העליון מרים נאור, הוא אפילו "הוצב על השולחן".

רקע קצר: שלוש פורסם כי שרת המשפטים איילת שקד אינה מונעת את הצעת החוק הפרטית, שמקדם ח"כ רוברט אילטוב, ואשר לפיה בחירת השופטים תאפשר ברוב רגיל בוועדה למינוי שופטים ולא ברוב מיוחד, ולמעשה גם שלא בהסכמת השופטים החברים בוועדה. לפי חלק מהפרסומים, הצעת החוק באה למעשה מטעמה של שקד.

"שינוי תוך כדי תנועה"

אתמול הגיעה התגובה של השופטת נאור. במכתב תקיף ששלחה לשקד, כתבה נשיאת העליון, בין השאר, כי "הנחת ההצעה בעיתוי הנוכחי מהווה בנסיבות העניין משום 'הצבת אקדה על השולחן'; ממשעותה היא שאם חלק מחברי הוועדה לא יביעו הסכמה למינוי מועמדים מסוימים, באופן שאינו מאפשר את מינויים ברוב מיוחד, אז

חיים שיין

גם לרוב יש זכויות

אינם מתאימים לבעלי עניין. כולם - שופטים, שרים וחברי כנסת - מחויבים לכללים מקובלים. על הדמוקרטיה הישראלית תפארתנו ואסור שבלהט הוויכוח, חשוב ככל שיהיה, ייפתחו מוסרות ההגיונות, היושרה והכבוד ההדדי שבין שלוש הרשויות. אורחי ישראל זכאים שלבית המ"שפט העליון ייבחרו הטובים והמוכ"שרים ביותר, כאלה שאין להם עניין להנהיג את המדינה ויודעים לזהות את כללי האיוון וחלוקת האחריות שבין רשויות המדינה.

דה, לטענתה. שרת המשפטים היום, כך אני מק"ווח, מנהלת ויכוח אידיאולוגי מהותי באשר לדמותו העתידית של בית המשפט העליון. אולם גם ויכוח חריף ככל שיהיה לא מצדיק שימוש של נשיאת בית המשפט העליון במינוי חים מתוך קרבות רחוב חמים, ואינו יכול להיות גם בסיס להצעות חקיקה חפוזות שיש בהן כדי לשנות כללי משחק חוקתיים. לא עולה על הדעת שכללים אלה ישונו, לצרכים טקטיים או אסטר"טגיים, רק משום שברגע מסוים הם

לבית המשפט אין אקדה וארנק, יש לו רק את אמון הציבור. כאשר הציבור מפנים שבית המשפט העליון מקדם אג'נדרות פוליטיות, הוא מתייחס אליו כמו אל מפלגה פוליטית, על כל המ"שתמע מכך. הוויכוח על דרכו של בית המשפט העליון אינו חדש. עגנת הוויכוח חוזרת מפעם לפעם. שרת המשפטים בעבר ציפי לבני עשתה קריירה פ"ליטית מרשימה מההתקפות על בית המשפט העליון. היום, כחברת כנסת, במידה לא מבוטלת של צביעות, היא זועקת את זעקת הדמוקרטיה השד"י

מדרשו של הנשיא לשעבר אהרן ברק, עברה החברה הישראלית תהליך מש"פטיזציה. מספר המקרים שנחשבו בלתי שפייטים הצטמצמו והלך. בית המשפט העליון זנח את הריסון הש"י פוטי שהיה מקובל עשרות בשנים, והפך את עצמו לתל פיות לכל ד"י כפיין, כולל לחברי כנסת שבאמצעות פסיקת בג"ץ הצליחו לקבוע נורמות לחברה הישראלית, שלא היה להן שום סיכוי לעבור בחקיקה בכנסת. כנפש חפצה ירד בית המשפט לשרה המערכה הפוליטי, ובכך נגרמה לפגיעה מהותית ותדמיתית קשה.

ולם חייבים בכבוד בתי המשפט בכלל ובית המשפט העליון בפרט. אוי לדרור ששופט את שופ"טיו. אין דמוקרטיה אמיתית ומתוק"נת מבלי בתי משפט שמיישבים סכ"סוכים על אדני החוק והיושר, ובג"ץ שמבטיחה את זכויות המיעוט מפני דורסנות הרוב. עם זאת, חשוב לז"כוד שגם לרוב יש זכויות, ואי אפשר לשעבד אותן לאקטיביזם של מיעוט. זכות יסוד בדמוקרטיה היא הזכות להיות מונהג על ידי מי שהציבור בחר בו להנהיג את המדינה. תחת הכותרת "הכל משפט" מבית

11.44x22.14	1/3	עמוד 1	ישראל היום! - כותרת	04/11/2016	55785483-5
"תנועת אום - 28150"					

סערת ה"אקדח על השולחן":

עימות חסר תקדים בין נאור לשקד

מכתב חריף מנשיאת העליון לשרת המשפטים מעורר סערה • כתבה לשרה: "נפסיק להתייעץ עימך על בחירת שופטים" • השר לוינ: "מזעזע, נאור חושבת שבית המשפט הוא מעל המדינה" • בנט: "הגיע הזמן שהשרים ימשלו והשופטים ישפטו" • בשמאל גיבו: "מספיק לפגוע בשומרי הסף" • יאיר אלטמן, עמ' 04-07

צילום: אורן בן חקון

השרה שקד ונשיאת העליון נאור

מרדכי גילת

שקד והחייל שלה

עמ' 05

חיים שיין

גם לרוב יש זכויות

עמ' 04

24.54x27.28	3/3	5 עמוד	ישראל היום! - כותרת	04/11/2016	55785484-6
תנועת אום - 28150					

משברי העבר

כך הוקפאו המינויים לעליון בתקופת ציפי לבני

יחסי בית המשפט העליון ושרי המשפטים החלו רווקא ברגל ימין, הואיל ושר המשפטים הראשון של המדינה, פנחס רוזן, היה שותף במשרד עורכי דין עם הנשיא הראשון של בית המשפט העליון, משה זמורה. ב־1992 יצר אהרן ברק את המהפכה החוקתית, שיש האומרים שבקבוצתה נוצרו חוקי היסוד העוסקים בזכויות אדם. על בסיס חוקים אלו התאפשר לעליון לפסול חוקים של הכנסת, שעומדי דים בניגוד לחוקי היסוד.

אחד המשברים הגדולים ביותר היה בזמן ממשלת אולמרט, עת ביקש השר דניאל פרידמן לצי מצם את כוחו של העליון, או בראשות הנשיאה דורית ביניש, ובעיקר לצמצם את יכולת השר פטים לפסול חוק העומד בסתי רה לחוק יסוד. במרוצת השנים היו ניסיונות לשנות את הרכב השופטים. המפורסם שבהם היה בתקופת כהונתה של שרת המ־שפטים ציפי לבני ב־2005, שעקב אי הגעה להסכמות עם העליון, הוקפאו מינויים בבתי המשפט למשך חודשים ארוכים.

יאיר אלטמן

צילום ארכיון: דודי ועקנין

הבעיות במדינה שלנו זה שהשופטים ממנים את עצמם. יש ועדה למינוי שופטים ושם יש להם וטו אוטומטי. אתה לא יכול לפטר אותם ולא יכול לגעת בשכר שלהם."

הערכה: החוק לא יעבור

מכל מקום, ההערכה במערכת הפוליטית היא כי החוק בסופו של דבר לא יעבור. זאת אף שראש הממשלה טרם התבטא בעניין וכן השר משה כחלון, שיש לו זכות וטו על חוקים הפוגעים במעמד בית המשפט.

מנגד, פרופ' עודד מודריק מהפ"רציה לבוררות, לשעבר סגן נשיא בית משפט המחוזי בתל אביב והיום מרצה באוניברסיטת אריאל, רווקא תומך במהלכה של שקד. "פלורליזם של השקפות עולם, רקע תרבותי מגוון ושונות בהווייה חברתית הם מצב נשאר בהקשר להרכבו של בית המשפט העליון. מן הראוי לאמץ את הדרך היעילה ביותר להשגת מצב כזה, גם אם הדרך העדיפה טעונה מהלך חקיקתי שיש לו רוב בכנסת". עו"ד רן בר יושפט, פעיל חברתי בתחום המשפט, אמר: "אחת

ההידברות ביניהן". תנועת **אומ"ץ** פנתה לרה"מ בר־רישה לעצור את שקד ולמנוע את תיקון החוק. "נראה כי שרת המשפטים איננה מעוניינת בדיאלוג עם יתר חברי הוועדה לבחירת שופטים, לא בהגעה להסכמות עימם ולא בהרכב מאוזן של בית המשפט העליון, אלא בבית משפט צייתן, שבו יכה"נו משפטנים המבקשים לרצות בכל מחיר את גחמות הממשלה". גם במכון הישראלי לדמוקרטיה הגיבו במורת רוח למהלך של שקד.

השרה שקד ונשיאת העליון נאור בוועדה למינוי שופטים

שופטים, כאשר הקואליציה בוחרת את נציגה – והאופוזיציה את שלה. לר־בריה, "הכוחות הפוליטיים האחרונים שמבקשים להפקיר את סמכויות השר פטים ולהקטין את השפעתם, מסוכנים לדמוקרטיה ומחייבים את הגנתה".

"זו תוצאה של נתק"

תגובות הגיעו גם מחוץ למערכת הפוליטית. נשיאת בית המשפט העליון לשעבר, דורית ביניש, אמרה כי "נאור ושקד היו בהידברות כל הזמן, והמכתב של נאור הוא תוצאה של נתק

מרדכי גילת

שקד והחייל שלה

מילה לסיום על ח"כ אילטוב: מה בדיוק הוא עושה עדיין בוועדה למינוי שופטים? את מי הוא מייצג? הוא נבחר לוועדה כנציג האופוזיציה (יש ראל ביתנו), וכאשר הצטרפה מפלגתו לממשלה אמור היה להתחלף. זה לא קרה כי הוא בעל ברית של שקד. הוא חייל נאמן שלה.

כאן, במגרש הזה, ניטש עכשיו הקרב בין שרת המשפטים הצעירה לבין המ־שפטנית הוותיקה והמנוסה, הנשיאה מרים נאור; בין שופטים שמרנים אחד ראים לאנשי ימין חסרי אחריות. אף שנאור יודעת שבאקרה של שקד אין כדורים כי משה כחלון, המבוגר האחראי בממשלה, לא יתמוך בהצעת החוק של אילטוב – היא החליטה לה־פשיל שרווליה, להצביע על האקרה, להסביר לשקד שלא תטעה בה: היא יודעת להשיב מלחמה. בכוח ובאיומים היא לא תשיג אצלה דבר.

תם של שלושת נציגי העליון בוועדה למינוי שופטים – כמי שאומרת להם: חברים, במגירה של ח"כ אילטוב מור־נחת הצעת חוק לביטול זכות הוטו שלכם בהצבעה. במקום רוב של שבעה חברי ועדה לפחות (מתוך תשעה), ה־רוש כיום לבחירת שופט לעליון, די יהיה בחמישה תומכים. רוצה לומר לכם: אני וחבריי נאפשר להכניס לעליון אנשים בעלי קשרים פוליטיים ולא בהכרח כישורים; אעמוד בהבטחתי לקיצוניים הבזים לשלטון החוק – למי שהציעו רק לפני שנה לע־לות על בג"ץ עם שופל ולהרוס אותו.

שפט העליון באקטיביום שיפוטי ובי־ליברליות יתרה – היה ונשאר מודל החיקוי שלה. עם המורה החשוך הזה היא קיוותה להגיע רחוק. עכשיו, כשהבינה שקד שכדורי ההרדמה שפידרה אינם מרדימים את הנשיאה נאור; שיש גבול לכוח שלה כשרת המשפטים; שאפילו נאור והמ־שנה שלה, אליקים רובינשטיין – שני שופטים הנחשבים שמרנים – אינם מר־כנים לתרום להרס קודש הקודשים, היא שלפה את האקרה והאקרוחן שלה, ח"כ רוברט אילטוב. שלפה והצמידה את האקרה לרק־

נה וחצי התחפשה שרת המשפטים איילת שקד לילדה טובה ירושלים, שילבה ידיים עם הנשיאה מרים נאור, הצטלמה בחברתה, נער־כה לכיבוש היעד האמיתי שלה: בית המשפט העליון. היא נערכה להשת־לטות על מבצר שלטון החוק, שנוא נפשו של המורה הרוחני שלה, פרופ' דניאל פרידמן. שר המשפטים לשעבר, שקם על מערכת האכיפה, שהגן על אהוד אולמרט ועל עברייני צמרת אחרים, שהעניק רוח גבית לגיבורי השחיתות השלטונית – שהאשים את בית המ־

עוד על הפרשה – במדורו של גילת בישראל השבוע